

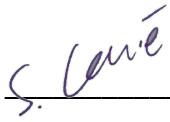
החלטת סגן הממונה על המשמעת – פסק דין

1. כתב הקובלנה שלפנינו הוגש כנגד שני נקבלים, שניהם תלמידים לתואר מוסמך במנהל עסקים בפקולטה לניהול. בדצמבר 2020 התקיימה בחינה באחד הקורסים אליו היו רשומים הנקבלים. בחינה זו התקיימה במתכונת קורונה, דהיינו, התלמידים נבחנו מרחוק עם השגחה ב"זום". לפי כתב הקובלנה, הנקבלים קשרו ביניהם קשר להונות בבחינה, כך שהם יהיו בקשר טלפוני בזמן הבחינה וישתפו זה את זה בפתרון וכל זאת תוך הסוואת הדיבור והשארת המיקרופון ב"זום" על השתק (mute) (המיקרופון של הנבחנים בזום נמצא כברירת מחדל על מצב של השתק). במהלך הבחינה, הנקבלת 1 (להלן: הנקבלת) נשמעה לפתע באמצעות המיקרופון שלה ב"זום" משוחחת עם הנקבל 2 (להלן: הנקבל) על השאלות בבחינה כאשר הם משתפים אחת את השני בדרכי הפתרון תוך ששניהם מסווים את פעולת הדיבור. לאחר כ-4 דקות שיחה בין הנקבלים, שנשמעה אצל כל הנבחנים, הבחינה הנקבלת כי המיקרופון שלה פתוח וסגרה אותו. כתב הקובלנה ייחס לנקבלים עבירות של הפרת הוראות בבחינה והונאה בבחינה (סעיפים 29.3 ו-29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח)).
2. בדיון ההקראה שהתקיים בפניי (באופן מקוון) ביום 13.1.2021, הודתה הנקבלת בעובדות כתב הקובלנה ובעבירות – אלו המיוחסות לה; ואילו הנקבל כפר. בפרט, הנקבלת הודתה כי היא שוחחה עם תלמיד אחר אך סירבה לאמת את זהותו של אותו אדם. אציין שענייני של הנקבל תלוי ועומד (ד-2021-1(ב)).
3. ביום 10.2.2021 התקיים בפניי (באופן מקוון) דיון טיעונים לעונש בעניינה של הנקבלת. הקבילה עתרה לעונש של שלוש שנות הרחקה. לטענתה, יש חומרה יתרה במעשה. מדובר בהעתקה ב"סיטואציית זום", וניצול לרעה של מתכונת הבחינות המקוונת אליה עברה האוניברסיטה. ענייני בתכנון מראש ובקשירת קשר מוקדם, להבדיל ממעשה של היסח הדעת. הנקבלת והסטודנט הנוסף שיתפו אחת את השני בפתרון לאורך כל הבחינה (תוך הסוואת הדיבור), לרבות לאחר שנפתח בשוגג (ונסגר) המיקרופון של הנקבלת. ההונאה התגלתה במקרה, עקב מחדלה של הנקבלת בפתיחת המיקרופון, והאכיפה הנמוכה מצדיקה עונש משמעותי על מנת להרתיע הפרות דומות. באשר למאפייניה של הנקבלת, לא מדובר בסטודנטית שנה א' אלא בתלמידה בתוכנית יוקרתית לתואר שני. לבסוף, הנקבלת אמנם הודתה אך סירבה לשתף פעולה ולאמת את זהותו של "שותפה לפשע".
4. הנקבלת הדגישה את הנסיבות לקולא. היא הודתה, נטלה אחריות על מעשיה והפסיקה מיוזמתה את לימודיה בעקבות תקרית זו. אין היא מעונינת לקחת אחריות על מעשי שותפה. הפסיקה האחרונה בבית דין זה ממילא החמירה את סטנדרט הענישה בהעתקות בסיטואציות זום, והעמידה אותו על כ-3 סמסטרים של הרחקה. אין חומרה יתרה במקרנו לעומת העתקות אחרות ב"מבחני קורונה". הנקבלת התייחסה גם לנסיבותיה האישיות. באותו סוף שבוע היא סבלה מסיטואציה בריאותית ייחודית ונוזקה למעקב רפואי (ועל כך הוצגו מסמכים רלוואנטיים). בדיון לעונש נשמעה גם תגובתו של הנקבל. בא כוחו של הנקבל טען כי היעדר שיתוף הפעולה של הנקבלת ביחס לאימות זהותו של השותף להעתקה מצדיק החמרה בעונשה.
5. שקלתי את הטיעונים שהוצגו בדיון, והחלטתי להעמיד את עונשה של הנקבלת על שנתיים הרחקה, כאשר יהיה באפשרותה להמיר סמסטר אחד בעבודות לתועלת הציבור. ריבוי עבירות ההונאה בבחינה ב"סיטואציות זום" מצדיק את העלאת רף הענישה – ואכן בפסיקת בית דין זה התגבש רף של כ-3-4 סמסטרים בסיטואציות דומות (ראו גם פסק דיני בעניין ד-2020-75(א) בו סקרתי פסקי דין מהעת האחרונה). פרטי המקרה אכן חמורים – ובפרט, קשירת הקשר המתוכננת וההעתקה הנרחבת, שנמשכה לאורך זמן, גם לאחר פתיחת המיקרופון. אולם גם במקרי הונאה אחרים ב"בחינות זום" נמצאה חומרה דומה (והשוו למשל לאותו עניין ד-2020-75(א)), שם דובר בשיתוף חלקים נרחבים מהמבחן לאורך זמן, ובענישה דומה). אכן, הנקבלת תלמידה בתוכנית לתואר שני והדבר מצדיק החמרה בעונשה. שיקול לקולא, מנגד, הוא נסיבותיה הרפואיות הייחודיות.

6. אני גוזר, אם כן, את עונשה של הנקבלת כדלקמן:

- א. פסילת הקורס נשוא הקובלנה.
- ב. הרחקה בפועל מן האוניברסיטה לשנתיים, שתחל בסמסטר ב' של שנה"ל תשפ"א ותסתיים בסוף סמסטר א' של שנת תשפ"ג. את ההרחקה מסמסטר א' תשפ"ג תוכל הנקבלת להמיר ב-20 שעות עבודה לטובת הציבור. ככל שתבחר הנקבלת באפשרות זו, יהיה עליה להשלים את העבודות עד תום שנה"ל תשפ"ב. אם תעשה כן תוכל לחזור ללימודים בסמסטר א' תשפ"ג.
- ג. הרחקה על תנאי מן האוניברסיטה של שני סמסטרים למשך שנתיים, מיום החזרה ללימודים.

ניתן היום, ה-19.2.2021, בהיעדר הצדדים. פסק הדין יפורסם ללא ציון שמה של הנקבלת.

ד"ר שי נ. לביא

ס' הממונה על המשמעת